

מראי מקומות - יומא

נא:

ז. ואיסתפקא להו לרבנן וכו'
באבני נזר (י"ד ת"ג, ג) הוכיח מכאן שאף שלעובי חומות ירושלים יש קדושת ירושלים, אין ללמוד מזה שבכל מקום עובי החומה דינו כלפנים. וביאר, שרק כשיש לחכמים רשות להוסיף, וכמו בירושלים, מפרשים שכוונתם לקדש גם עובי החומה, אבל כשהקדושה היא רק מה שנתקדש בעצם, אין ראייה שלעובי החומה יש קדושה של לפנים.

ח. שלחנות צפון ודרום מונחין
 פירש רש"י, שהשלחנות היו מכותל הצפוני עד אמצע ההיכל, ואף שלכאורה אין מקום בין השלחנות והמזבח, אמרו לעיל שאין המזבח מכוון כנגד השחן, אלא משוך מעט כלפי חוץ. והקשה המהרש"א, שאם כן מדוע הלך הכהן גדול בצד צפון בין השלחנות והמזבח, כיון שהיו השלחנות מגיעין עשר אמות, כשהיה הולך מצד צפון, היה מקיף המזבח והלך באלכסון עד שהגיע לדרום השלחנות, והיה הולך שם עד שמגיע למקום פריפת הפרוכת, וכך יכול היה להלך בצד דרום אצל המנורות ולהלך באלכסון וכו'. וביאר, שהמזבח לא עמד ממש באמצע ההיכל, אלא תחילת כותל המזבח מצד צפון התחיל בצפון ההיכל, ועל כן לא היה צריך להקיף המזבח, מה שאין כן אילו היה הולך מצד הדרום, עיין שם.

ט. שלחנות צפון ודרום היו מונחין
 כתב התוספות הרי"ד שמבואר בשקלים (פ"ג) שבבית שני לא היה בהיכל אלא שלחן אחד. והקשה שהרי כאן מדובר בבית שני, שהיו שם שתי פרוכות, והניח בקושיא.

י. לאו אורח ארעא למיעל להדיא
 פירש רש"י, לילך אצל הכותל הצפוני, וכל שעה עיניו ניזונות מבית קדשי הקדשים דרך הפריפה שכנגדו. והולך בזה לשיטתו לקמן (נב: ד"ה פרופה) שביאר שהפרוכת היתה פרופה, היינו שראשה היה כפול לצד החוץ, ונאחזת בקרס של זהב להיות פתוחה ועומדת. אבל התוספות הרי"ד הקשה, שאין זה דרך צניעות שהפתח פתוח וכל הכהנים הנכנסים בהיכל יציצו ויראו את בית קדש הקדשים. ולכך פירש, שכל הפרוכת היתה מהודקת היטב בקשר של קיימא חוץ ממקום אחד בשיעור כניסת הכהן גדול, שלא היו קושרים אותו בהידוק. ושם היו תקועין קרסין בכותל ולולאות בשפת הפרוכת, והיו שמים הלולאות בקרסים וזו היא פריפתה. ובשעה שרוצה לפתוח מסלק הלולאות מן הקרסים ופותח, וכשרוצה לסגור מכניס הלולאות בקרסים, וזה היה הפתח.

ובישוב דעת רש"י מקושיית התוספות רי"ד, כתב השיח יצחק שרבי יוסי סובר שלא היתה פריפה זו אלא בשעה שהכהן גדול הלך להקטיר ביום הכיפורים, ובאותה שעה היו כולם פורשים מההיכל.

א. ותיפוק ליה דאשר לו אמר רחמנא משלו הוא מביא
 פירש רש"י, שלכאורה פשוט ששאר כהנים מקופיא מתכפרם, שהרי 'אשר לו' נאמר, ואינו משלהם. והקשה השפת אמת, מה בכך שהוא משלו, עדיין יש לומר שכפרתם קבועה. ולכך פירש, שכוונת הגמרא להקשות למאן דאמר פר ואף בדמו של פר, כיצד מכניס השני עם דם הראשון, והרי אינו שלו, והתורה אמרה שצריך להיות שלו. ותירצו שהתורה הפקירה, ולכך הוא חשוב כשל השני (ולפי זה אין גורסים 'גבי תמורה').

והריטב"א פירש, שראיית הגמרא היא מכך שהקפידה תורה כל כך שיהא משלו, מזה נראה שקרבן יחיד הוא, ולכך עושה תמורה.

ב. ותיפוק ליה דאשר לו אמר רחמנא וכו'
 פירש רש"י ששלוש פעמים נאמר 'אשר לו', שלא יביא משל ציבור, ולא יביא משל כהנים, ולעכב. והקשה המהרש"א בשבועות (ד), מדוע אין צריך עוד 'אשר לו' למעט בני ביתו, שהרי גם הם מתכפרים בו. ותירץ, שכיון שמה שקנתה אשה קנה בעלה, אין לה משלה כלום.

ג. שנה עליו לעכב
 באתון דאורייתא (כלל י"ב) הסתפק, האם כלל זה שבקדשים צריך שנה עליו לעכב, הוא הלכה למשה מסיני, או שנלמד מפסוק, עיין שם באריכות.

ד. אלא שאני בי גזא דאהרן דאפקריה
 רחמנא גבי אחיו הכהנים
 באמרי בינה (פדיון הבן, ג) הוכיח מכאן, שצריך שיהא לו איזה קנין ממון בקרבן כדי להתכפר בקרבן חטאת, ולכך הוצרכו לומר שהתורה הפקירה הפר כלפי אחיו הכהנים.

ה. עד שמגיע לבין שתי הפרוכת
 במקדש דוד (א, ה) הסתפק באיזה פרוכת צריך לעשות ההזאה, וכתב שלדעת הבבלי אין נפקא מינה, לפי שאין עושין ההזאה על הפרוכת ממש, אלא כנגד הפרוכת, אבל לפי הדעה בירושלמי שמזיז על הפרוכת ממש, יש להסתפק על איזה פרוכת מזיז, והניח בצריך עיון.

ו. ואיסתפקא להו לרבנן בקדושתיה אי כלפנים אי כלחוץ
 כתבו התוספות שלומדים מפסוק שצד החיצון של הפרוכת הוא בקודש, אבל מעוביה ולפנים צריך להיות בקדש הקדשים, וביארו הטעם שלא עשו פרוכת אחת בעובי אמה, עיין שם. והריטב"א פירש שהספק היה משום שאם יעשוהו יותר לפנים, יש לחוש שמא יכנס להיכל ויעבור על 'ואל יבא בכל עת אל הקדש', ואם יתנו הפרוכת כלפי חוץ, ויניחו אמה ריוח כלפי פנים, שמא היכל הוא, וכשיצא להזאת בין הבדים, יזה בהיכל במקום לפני ולפנים. והוסיף, שמכך שהוקשה לנו רק מחמת הספק בקדושתו, יש ללמוד שאין לחוש אם מוסיפין על אויר ההיכל או על אויר קדש הקדשים, כל שאין חשש של החלפת קדושה.